

[Sigsgaard.]

sammenblandet dem. Det ligger altså sådan, at der desværre i loven om teknisk samarbejde med udviklingslandene også findes bestemmelser om økonomisk støtte til lignende formål, som omhandles i loven om Danmarks erhvervsfond. Ved en anden lejlighed kan vi tage op, om det overhovedet er rimeligt. Det er § 9 i denne lov, det drejer sig om; og om den overhovedet hører hjemme i u-landsbistandsloven, er en anden sag. Men jeg må dog fastholde, at der faktisk af Danmarks erhvervsfond ydes støtte også til eksport til og investeringer i de områder, som jeg nævnte; jeg tror, tallet er 4 mill. kr. for 1968-69 for Sydafrikas vedkommende og væsentlig mindre for de portugisiske koloniers vedkommende.

Til spørgsmålet om, at man kan finde oplysninger om landene i eksportkreditrådets beretning, vil jeg sige, at det er rigtigt, men det er f. eks. ikke muligt i det materiale; jeg har kunnet få forelagt, at få bekræftet eller afkræftet oplysningen om, at støtten vedrørende Angola bl. a. er gået til Højgaard & Schultz' havneanlæg. Det fremgår ingen steder, det kan man ikke få oplysning om, og det, jeg bl. a. ønskede at påpege, var, at dér er folketingset egentlig sat temmelig meget ud af spillet, det er gjort meget vanskeligt for os at anlægge en politisk vurdering på disse forhold. Hvis ikke det vil være muligt over for folketingsudvalget at give nærmere og konkrete oplysninger om, hvad det er for projekter, man støtter, hvad det er for en eksport, der er tale om, vil det desværre nok også blive svært for folketingsudvalget virkelig at tage stilling til lovforslaget.

Må jeg så sige, at desværre ligner dette forslag ikke de lovforslag, som handelsministeren plejer at fremsætte. Det er meget dårligt oplyst. De oplysninger om lande f. eks., som man altså kan skaffe sig, må man finde i eksportkreditrådets beretning, som man måske har gemt i sit bibliotek, og som man ellers kan rekvirere, men det havde været naturligt, at et lovforslag som det, der her er tale om, og som ikke er ubetydeligt, havde været ledsaget af noget mere fyldige oplysninger.

Endelig er der spørgsmålet om præmierne og skatteydernes penge. Der ligger det, så vidt jeg ved, sådan, at de præmier, virksom-

hederne betaler, er fradragsberettigede, og deri ligger der altså et vist og ikke helt ubetydeligt tilskud fra skatteyderne til denne ordnings opretholdelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om universiteternes styrelse [af Morten Lange og Orla Møller].

(Første behandling af lovforslaget (nr. 46) findes i tidenden sp. 803, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 331).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Knud Nielsen: Socialdemokratiets ordfører i denne sag, hr. Orla Møller, sagde under første behandling af dette lovforslag, at vi skulle få skabt de bedst mulige betingelser for den nye styrelseslovs start, og at det er en politisk afgørelse, der sigter på fremtiden og på arbejdsroen på universiteterne. Fremsettelsen af dette lovforslag var ment som en fremstrakt hånd til regeringen og som et oprigtigt forsøg på at undgå en konfrontation på universiteterne.

Udvalgsarbejdet var en skuffelse, den fremstrakte hånd blev slået til side. Der blev ikke vist mindste forhandlingsvilje fra regeringspartierne side. Den politiske vilje til at nå en løsning var simpelt hen ikke til stede.

Under udvalgsarbejdet fik vi efter anmodning en udtalelse fra professor Bent Christensen, der bekræfter hele den uklarhed, som omgiver sagen. Det siges bl. a. i

[Knud Nielsen.]

udtalelsen, at de i studenterrådets statutter opstillede valgeregler ikke er helt klare. Om styrelseslovens § 11 hedder det:

„Paragraffen er udtryk for en ofte anvendt lovgivningsteknik. Den fastslår i stk. 1, hvem der udøver en vis kompetence. Dernæst sætter den i stk. 2 grænser for denne kompetences udøvelse. Sådanne grænser er givetvis bindende for kompetencehaveren, i dette tilfælde undervisningsministeren. Grænserne er imidlertid overordentlig dunkelt angivet.“

Han gør opmærksom på, at lovtæksten trods al umage forbliver uklar, så længe man holder sig til den sproglige udformning, og konkluderer efter nærmere granskning af betænkningen, at ministeren har lagt den efter traditionelle juridiske betragtninger rigtigste fortolkning af § 11, stk. 2, til grund for sin afgørelse.

Dette, at professor Bent Christensen kalder ministerens fortolkning den rigtigste, siger efter almindelig sprogbrug mig, at den anden fortolkning ikke er forkert; der er tale om en gradsforskel af rigtighed.

Det siges endvidere i udtalelsen, at det er ganske utvivlsomt, at styrelsesloven kræver direkte og ikke indirekte valg, men at det derimod er tvivlsomt, om de regler for valg af studenterrepræsentanter til de styrende organer, som ville være blevet resultatet af at lægge studenterrådets statutter til grund, medfører sådant indirekte valg.

Jeg har ikke med disse bemærkninger villet lægge op til en juridisk diskussion, men blot villet påpege den meget betydelige uklarhed om lovens fortolkning, der stadig eksisterer, og desuden gøre opmærksom på den mulighed for en forening af studenterrådets og ministerens synspunkter, som professor Bent Christensens udtalelse antyder.

Amanuensernes fællesråd på Københavns universitet har gjort et sidste behjertet forsøg på at bringe parterne sammen. Det strandede på ministerens stejllhed. Hvis man skal nå et resultat ved forhandlinger, kræ-

ver det nu engang, at de to parter bevæger sig mod hinanden. Så vidt jeg har forstået af avisreferaterne, har undervisningsministeren været helt ubevægelig, og så er der naturligvis ingen forhandlingssituation.

Jeg vil bede om fornyet udvalgsbehandling, således at udvalget kan få en redegørelse fra ministeren om de forhandlinger, der er ført med amanuensernes fællesråd. Det må vel siges at være et rimeligt krav, at udvalget ikke skal være henvist udelukkende til avisreferater i denne sag.

I øvrigt forekommer sagen nu ret håbløs på grund af regeringens og ministerens forsøg på at spille stærk mand. Man har nu kun at håbe, at studenterne viser mere smidighed og mere fornuft, end regeringen og undervisningsministeren har gjort i denne sag.

Knud Bro: Efter den forrige socialdemokratiske ordførers tale ved første behandling fandt jeg anledning til at gå ind på de principper, som lå i ordførers tale, og sagde, at jeg ville ønske, at den tåge engang var forsvundet, som sænkede sig over forslaget.

Nu er tågen forsvundet, og i den forbindelse skal jeg blot sige to ting. For det første: de principper, jeg på mit partis vegne gav udtryk for ved første behandling, er lovens principper. For det andet: der har ikke under arbejdet vist sig forligsmuligheder på lovens grund.

Merete Bjørn Hanssen: Folketingets fornyede debat om de principper, som den skelsættende lov om universiteternes styrelse bygger på, synes jeg på mange måder har været til nytte. Den udvikling, der er sket, siden det blev klart, at disse principper ikke ville blive ændret, har til fulde vist, hvor rigtige disse principper er.

De tre principper, der jo bliver ved med at være kernen i debatten, er, at valgene til universiteternes styrelsesorganer skal være direkte, og at der, hvor der er behov for det, skal være adgang til listevalg med repræsen-

[Mørste Bjørn Hanssen.]

tation efter forholdstalsvalgmetoden, og at valget skal gælde en bestemt periode, for de studerendes vedkommende 1 år ad gangen.

Vi har nu set fremkomsten af adskillige lister, der ønsker at få andre anskuelser end studenterrådets prøvet ved direkte valg blandt samtlige de valgberettigede studerende. Det viser til fulde behovet for de principper, som loven bygger på: det direkte valg og adgangen til listevalg med forholdsmæssig repræsentation.

Udviklingen viser også, synes jeg, at kun tilliden til, at folketingets flertal ville stå fast på disse principper og den mindretalsbeskyttelse, der ligger i dem, har kunnet sikre forsøgene på at gøre andre synspunkter end studenterrådsflertallets gældende. Både da styrelsesloven i onsdags blev behandlet i spørgetiden og under førstebehandlingen senere på dagen, har jeg lagt meget vægt på at få fremhævet, at lovens adgang til listevalg naturligvis også omfatter studenterrådet, der i lighed med alle andre kan opstille lister til styrelsesvalgene.

I København er der således intet, der kan hindre studenterrådet i til styrelsesvalgene at opstille lister med de personer som kandidater, der netop måtte være valgt til studenterrådets organer. Jeg synes derfor, det er tilfredsstillende, at undervisningsministeren nu er parat til at udskyde valgene til Københavns universitets styrelsesorganer et par uger, sådan at studenterrådet, der jo slutter valgene til rådets organer den 6. november, medens styrelsesvalgene skulle være begyndt den 7. november, får en mere rimelig frist til at deltage i valget efter styrelseslovens valgregler. Men det bør nok understreges, at det er et af de resultater, der naturligt kunne være nået for længst, såfremt studenterrådet ville have taget imod undervisningsministerens idelige tilbud om forhandlinger på lovens grund. At disse tilbud har foreligget, har udvalgsarbejdet og de redegørelser, det har fremkaldt, til fulde bevist.

Mit parti indstiller lovforslaget til forkastelse ved tredje behandling, fordi vi ikke ønsker at frigøre ministeren for forpligtelsen til at administrere efter lovens principper, og det ligger fuldstændig klart belyst, at det er efter disse principper, de udsendte valgregler er udarbejdet. Vi ønsker heller ikke

som mange gange understreget at ændre på disse principper.

Vi har med styrelsesloven ønsket at give de studerende et direkte medansvar for ledelsen af deres daglige arbejdsplads fremfor at give dem en repræsentationsret over for ledelsen. Dette er en så stor reform af ledelsesforholdene på en offentlig arbejdsplads, at den vil kunne blive retningsgivende for en fremtidig udvikling.

Mit parti har ønsket denne reform gennemført, fordi vi er overbevist om, at de studerende som medansvarlige i den daglige ledelse vil kunne yde store og nødvendige bidrag til arbejdet med en påtrængt reform af universitetsuddannelserne. Kun ved at opretholde styrelseslovens hovedprincipper får vi en sådan udvikling i gang, og derfor må vi afvise forslaget om at ændre loven.

Samuelson: Mit parti må også indstille lovforslaget til forkastelse ved tredje behandling.

Jeg synes, vi har fået en meget værdifuld betænkning fra folketingsudvalget. Der er bl. a. en redegørelse for de forhandlinger, som undervisningsministeren har ført med studenterne siden lovens ikrafttræden og indtil for en uge siden. Af denne betænkning fremgår det efter min mening ganske tydeligt, at studenterne — altså studenterrådet ved Københavns universitet — fra starten af har sagt, at de ikke ønskede indblanding eller vejledning fra ministeriets side med hensyn til, på hvilken måde de skulle udføre deres valgregler. På den anden side fremgår det også af disse mødenotater, at det udtrykkeligt er blevet meddelt, at der skulle være adgang til liste- og forholdstalsvalg. Dette er blevet foreholdt studenterrådet ved flere møder.

Må jeg dernæst sige, at denne redegørelse i hvert fald viser, at der har været overordentlig stor forhandlingsvilje. Nu har vi så fået yderligere juridiske eksperters responsa bragt til torvs, og jeg synes, at sagen efterhånden er sådan, at er der noget, man virkelig kan komme til at tvivle om, så er det den videnskabelige objektivitet. Nu nævner hr. Knud Nielsen det responsum, vi fik fra professor Bent Christensen, og siger, at det bekræfter hele forløbet, sådan som hr. Knud Nielsen vil se det. Jeg mener, at Bent Christensens responsum bekræfter det, som har

[Samuelson.]

været regeringens opfattelse hele tiden. Ole Krarup har også givet en redegørelse, ganske vist i en kronik, men den kan måske blive hævet op til et responsum, nu da det er lykkedes at få erfaret, at hr. Espersens responsum ikke var et responsum, men et debatindlæg til internt brug på universitetet. Jeg kan derfor ikke se andet, end at sagen må stå ganske præcis således, at det første folketingsudvalg præcist havde angivet, at man ønskede listevalg og man ønskede forholdstalsvalg. Det står udtrykkelig i den første betænkning, og det svar, vi har fået fra justitsministeriet, viser også, at ordførerne for flertallet i folketinget både under første og anden behandling havde præciseret, at det var det, man ønskede.

Derimod er jeg glad for, at det er lykkedes at formå ministeren til at udsætte valgene i 14 dage, for jeg mener, det er en næsten håbløs ting at afslutte et studenterrådvalg den 6. november og så have mulighed for at opstille lister den 7. november. Så hvis ministeren vil bekræfte her i dag, at han vil udsætte valget i 14 dage, synes jeg, der er mulighed for, at studenterrådet kan besinde sig og opstille lister, hvad de jo har lov til som alle andre.

Ordføreren for forslagsstillerne (Morten Lange): Det, som vi, jeg havde nær sagt i alt for høj grad, har beskæftiget os med i udvalget, er, om jeg så må sige, ministerens juridiske grundlag for de dispositioner, han har anmeldt. Jeg skal komme tilbage til om lidt, at det egentlig var ganske unødvendigt, men det, som vi nu imidlertid har fået oplyst undervejs, er, at det, som folketinget vedtog, var en inderlig uklar lov, som kun med det største besvær lader sig fortolke ved hjælp af noget, man har skrevet i betænkningen. Således kan man måske få sig bragt tørskoet i land og finde frem til den situation, som hr. Knud Bro betragter som den situation, hvor tågen er forsvunden. Jeg indrømmer, at der skulle adskillige tågespredningsmekanismer til.

Samtidig har vi haft glæden af undervejs at få et såkaldt responsum fra lovkontoret, som jeg efter sammenligning med de øvrige udtalelser, der foreligger fra sagkundskaben i sagen — og man har jo lov til at sammenligne responsa — nærmest ser som en vurde-

ring af lovkontorets forsøg på at vaske ministeren hvidere, end han selv ønsker at være; det er formentlig af en sådan art, at hvis man indleverede et tilsvarende dokument som besvarelse på en opgave til juridisk embedseksamen, ville man ikke bestå.

Så meget om den lettende tåge, men det var overhovedet ikke nødvendigt at få denne mærkelige tåge til at lette, for det, som vi ønskede med vort forslag, var jo ganske enkelt, at dette folketing skulle gøre det klart for ministeren, at han kunne fortolke denne lov mere lempeligt i en overgangsbestemmelse. Det er det, som lovforslaget går ud på, og uanset om man synes, at det foreliggende forslag er halvk klart, eller hvad man nu ellers mener, så var sigtet med det ganske enkelt at give ministeren frie hænder.

Lige så klart er det, at dette folketings flertal i udvalget massivt og kompakt har afvist, at ministeren skulle have frie hænder. Det er ganske enkelt, det er tydeligt for enhver, og det kan ikke skjules af alle de mange responsa, for jeg havde nær sagt, at selv om vi tager dem alle sammen for deres pålydende, så kan det højst tjene ét eneste formål, nemlig det at sige, at det lovforslag, som blev fremsat af socialdemokraterne og os, var såre på sin plads og meget rimeligt, det var funktionelt. Men vi har samtidig opdaget, at i denne sag er vi stødt imod en næsten helt utrolig jernmur fra regeringspartiernes side. Jeg har siddet i talrige udvalg og forhandlet om mange mærkelige ting i dette folketing, men jeg tror aldrig nogen sinde, jeg har været i et udvalg, hvor afvisningen af, hvad man måtte sige, selv om det var, skal vi sige efter omstændighederne forholdsvis skikkeligt, har været så bastant. Simpelt hen nul; der har været den absolutte og totale modstand.

Jeg synes, det afspejler sig meget nydeligt i ministerens gentagne påstande om, at han meget gerne vil have en forhandling, at hans forhandlingsvilje er næsten legendarisk. Den hårde kendsgerning er den, at ministeren gerne har villet tale venligt til folk om betingelserne for at gennemføre de ting, som han krævede under alle omstændigheder skulle gennemføres, og dette er naturligvis ikke en forhandling. Det er naturligvis således, at ved at holde på det meget hårde lovgrundlag, ved at nægte at ændre loven, giver

[Morten Lange.]

ministeren det bedst mulige alibi til, at han ikke vil forhandle.

Det, som er centrum, er altså først og fremmest listevalgssystemet, og listevalgssystemet har sine store og udmærkede fordele i valg til politiske forsamlinger; det er velkendt, det bruges, og det er en helt naturlig ting i en lang række sammenhænge. Det er formodentlig også derfor, regeringspartierne synes, det er så selvfølgelig, at når man tilbyder folk listevalg, har man da gjort demokratiet og menneskeheden en tjeneste. Men det er et meget stort spørgsmål, om det er rigtigt. På lærerplan er vi ikke i tvivl om, at listevalgssystemet ikke er fornuftigt eller holdbart — skal vi sige det høfligt: kun med største vanskelighed lader sig anvende sådan, at vi når de resultater, som et flertal vil tilsigte, og som beskytter et mindretal.

Men derudover forekommer det mig, at listevalgssystemet, ikke mindst anvendt på hele den store studentermasse, påtvinger os noget, som er universitetsmiljøet forholdsvis fremmed, en principiel politisering af valget, noget, som ikke ligger i et universitetssystem og ikke bør ligge der. Politik går ind som så mange andre ting i et universitetssystem, men at gøre en politisering af valget til en hovedlinje turde dog nok siges at være urimeligt og ude af tråd med, hvad et universitets sædvanlige livsforhold er. Der er så mange andre polariseringsfaktorer, som er vigtige, end lige netop spørgsmålet om noget, som nu synes ved ministerens og folketingsflertallets hjælp at skulle blive det dominerende: at nu skal vi have en konservativ liste og en moderat liste og forskellige andre med en mere eller mindre klar og tydelig politisk observans. Det, som er sket, er, at ministeren er gået ud fra sin sædvanlige erfaringskreds i politiske valg og mener, at det ville være godt; om man også kunne få sådanne valg på universitetet; derigennem har man i realiteten givet universitetet et valgssystem, som ikke svarer til en rimelig og fornuftig universitetstradition. Det er påtvunget demokrati, ikke fordi man ikke ønsker demokrati, for det gør man bestemt, men i en påtvungen form.

Jeg vil bare erindre om noget, som jeg husker, ved denne lejlighed. Når jeg graver tilstrækkelig langt tilbage i mine slægtsanaler, finder jeg nogle sorte får, som er kendt

under benævnelsen de onde Langer. De var herremænd; og de var kendt som bondeplagere. Baggrunden for, at de fik dette ilde ry, var, at de gerne ville have, at bønderne skulle benytte nogle gode plove, eller hvad det nu var — det var sådan en slags fremskridtspolitik — og hvis bønderne ikke ville det, kunne de komme på træhesten. Det var en måde at få fremskridtet jaget frem på, som ikke virkede. Som sagt, deres eventuelle gode intentioner er glemt, for de forstod ikke at føre dem ud i livet. De står i Danmarks beskedne historie stadfæstet ved Hans Kirk som de onde Langer, og jeg er i og for sig bekymret for, at vores udmærkede undervisningsminister, som jo på mange måder egentlig ikke svarer til en sådan beskrivelse, meget nemt i denne sammenhæng vil komme til at gå over i historien under en ganske tilsvarende betegnelse. Den er jo brugt en hel del gange, og jeg har tilladt mig at fremhæve hvorfor og med hvilken parallel.

Kjær Rasmussen: Jeg gjorde det klart allerede ved første behandling, at VS ikke anså dette forslag for at høre til blandt de heldigste, der er fremsat i dette folketing, og med henvisning til den argumentation, jeg kom med ved første behandling, skal jeg kun sige, at vi vil undlade at stemme ved tredje behandling.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Til hr. Knud Niensens bemærkninger om amanuensernes henvendelse til undervisningsministeriet vil jeg blot sige — og jeg skal naturligvis gerne over for udvalget give de oplysninger, man måtte ønske — at de repræsentanter for amanuenserne, som henvendte sig i ministeriet, udtrykkelig gjorde opmærksom på, at det, de ønskede, var en sondering. Der har ikke, som det har været nævnt i aviserne, været tale om mægling eller lignende, det har været en sondering, og under denne sondering måtte jeg komme til det resultat, at på baggrund af loven, forhandlingerne her i folketinget og udvalgsbetænkningen var der næppe muligheder for at optage nogen forhandling.

Fru Merete Bjørn Hanssen og hr. Samuelson har været inde på spørgsmålet om at udskyde valgene et par uger. Jeg vil derom gerne sige, at det ligger i styrelseslovens

[Undervisningsministeren.]

valgregler, at hensigten er, at alle, der måtte ønske at opstille kandidater til valget, også skal have adgang til det, og man må vistnok derfor erkende, at når et nyt studenterråd er valgt den 6. november, og når den 7. november efter bekendtgørelsen af valgene er sidste frist for indgivelse af kandidatlister, så vil et nyvalgt studenterråd ikke have mange muligheder for at opfylde denne frist; derfor er jeg villig til at forlænge disse frister og vil i morgen optage forhandling med valgudvalget ved Københavns universitet om en forlængelse.

Jeg følger til for endelig ikke at blive misforstået, at jeg naturligvis ikke skal tage stilling til, om studenterrådet vil opstille til styrelsesvalget eller ikke vil det, det er studenterrådets egen sag, men det ligger ganske klart i lovens forudsætninger, at alle skal have adgang til, hvis de ønsker det, at opstille kandidater. Derfor finder jeg det også rigtigt, at fristen forlænges, således at man har mulighed for at opstille.

Hr. Morten Lange var inde på spørgsmålet om listevalgene, adgangen til at opstille lister og til, at repræsentation på disse lister sker efter forholdstalsvalg, og mente, at man herved påtvinger universiteterne en politisering. Jeg har deroverfor lyst til at sige, at politisering, hvis man vil bruge den betegnelse, vel nok er forekommet tidligere. Men i øvrigt må man her ikke overse, og jeg må fremhæve det igen, at med den nye styrelseslov er universiteterne ikke egne enheder, det er statsinstitutioner, det er offentlige institutioner, og jeg kan ikke se rettere, end at når man skal vælge repræsentanter til at styre sådanne offentlige institutioner, er det rimeligt at følge regler, der svarer til de regler, som gælder for valg af repræsentanter til andre offentlige organer. Det er et grundsynspunkt, som jeg har fremhævet flere gange, og som jeg understreger igen, som ligger bag ved universitetsstyrelsesloven.

Jeg må også gøre opmærksom på, at der er adgang til listevalg og til forholdsmæssig repræsentation, men at der også i bekendtgørelsen om valgreglerne er mulighed for kun at have én liste, hvis man enes om dette. Det centrale er, at der er adgang for andre synspunkter til at deltage i valget til de styrende organer.

Så skal jeg slutte disse bemærkninger med en tak til repræsentanterne for regeringspartierne, hr. Knud Bro, fru Merete Bjørn Hanssen og hr. Samuelson, for den klare tilkendegivelse af, efter hvilke principper man ønsker denne demokratisering ved universiteterne gennemført. Og jeg må endnu en gang understrege, at denne styrelseslov er et tilbud til studerende ved universiteterne om at deltage i styrelsen af deres uddannelsesplads med en medbestemmelse og en medindflydelse, som jeg tror man meget få steder, om overhovedet nogetsteds, har givet studerende ved et universitet. Jeg kan ikke forstå, at man ikke fra de studerendes side kan acceptere, at dette må ske under vilkår og på betingelser, som gælder for alle andre borgere i landet.

Knud Nielsen: Hr. Knud Bro sagde, at han syntes, tågen var lettet. Jeg har fornemmelsen af, at regeringspartierne tværtimod lader tågen sænke sig over denne her sag.

Sagens kerne er jo nemlig den, at man i en så vigtig sag som valg af studenternes repræsentanter til styrelsesorganerne ved at gå uden om en allerede eksisterende demokratisk organisation på universitetet, nemlig studenterrådet, underminerer denne demokratiske organisations betydning, man gør den mere eller mindre betydningsløs, man slår simpelt hen benene væk under den. Man styrker vel nu engang ikke demokratiet ved at bryde det eksisterende apparat ned og starte fra bunden. Jeg tror, det kan give ganske betydelige vanskeligheder.

Jeg tror, ministeren ville have gjort klogt i at benytte sig af amanuenserens tilbud om mægling. Fru Merete Bjørn Hanssen talte her om ministerens idelige tilbud om forhandlinger. Jeg synes, det er værd at gøre opmærksom på, at amanuenserne efter et timelangt møde med ministeren sagde, at ministeren ikke havde vilje til at gå ind i reelle forhandlinger. Det er udtalt af en upartisk part repræsenterende en meget stor lærergruppe ved universitetet, og jeg tror, det må tillægges betydelig vægt.

Knud Bro: Mine betragtninger om tågen var ikke møntet på hr. Morten Lange, de var møntet på den juridiske tåge, som det lykkedes socialdemokratiet at nedsænke over dette problem. Jeg er enig med hr.

[Knud Bro.]

Morten Lange i, at han i et vist omfang har fungeret som tågespreder.

Derimod er jeg ikke så sikker på, at hr. Morten Lange ikke vil gå over i denne sags historie som en af de onde Langer. Jeg synes ikke, det er særlig venligt af en pædagog som hr. Morten Lange at lokke socialdemokratiet ud på sådan en ekskursion uden omhyggeligt at forklare dem i forvejen, hvor turen går hen.

Med hensyn til den jernmur, som hr. Morten Lange sagde han var stødt på fra vor side, vil jeg gerne sige, at der har ikke været tale om nogen jernmur, der har været tale om, at det, som hr. Morten Lange selv skrev i sit lovforslag, nemlig at dette ikke tog sigte på at ændre loven, er blevet klarlagt. Den diskussion er ikke blevet optaget, men det har jo heller ikke været ønsket.

Merete Bjørn Hanssen: Hr. Knud Nielsen afviste mine udtalelser om, at det fremgår af de papirer, vi har fået i udvalget vedrørende begivenhedsforløbet, siden loven blev stadfæstet i juni måned, at der er forelagt idelige tilbud om forhandlinger fra undervisningsministerens side. Jeg synes, det fremgår meget klart af den redegørelse, vi har fået for dette begivenhedsforløb, at der konstant fra undervisningsministerens side har været fremsat tilbud om forhandlinger, naturligvis på lovens grund. Lige så klart fremgår det af denne redegørelse, at man ikke har ønsket dette fra studenterrådets side. Der står direkte i redegørelsen, at studenterrådets repræsentanter under en af samtalerne i ministeriet direkte frabad sig orientering om lovens krav til valgreglernes udformning. Man ser også af det nummer af studentersbladet Q, der er udkommet den 15. oktober, at man ikke har ønsket at aftrykke ministerens redegørelse for sine valgregler, idet man dér henviser til, at de helt eller delvis har været bragt i dagspressen, og at læserne i øvrigt kan henvende sig til redaktionen, hvis de ønsker at sætte sig ind i ministerens valgregler.

Jeg synes, dette taler om en meget klar politik fra studenterrådets side, der er gået ud på både at skabe en konfrontation med loven og også at forholde de studerende ved universitetet en egentlig orientering om, hvad lovens bestemmelser går ud på. Det

mener jeg er det indtryk, der må fæstne sig, når man læser redegørelsen for begivenhedsforløbet igennem, og jeg fastholder derfor min udtalelse om, at der har været idelige tilbud om forhandlinger, naturligvis på lovens grund, men det er dette tilbud om forhandlinger på lovens grund, man fra studenterrådets side ikke har villet tage imod.

Samuelson: Jeg kan ikke give hr. Knud Nielsen ret i, at man underminerer studenterrådet ved at forlange forholdstalsvalg og listevalg. Men der er en anden ting, som jeg kunne have lyst til at sige. Når nu man tænker på, hvad der er skrevet i den danske dagspresse i den sidste måned af kronikker, redegørelser, læserindlæg osv., så er man lige ved at glemme, at det, det faktisk drejer sig om, er, at der skal afholdes et valg på en af statens institutioner, nemlig Københavns universitet, og det er et valg, der gælder for 1 år, og det er oven i købet bemærket, at man kan optage nye forhandlinger om nye valgeregler, selvfølgelig stadig væk på lovens grund, med henblik på valget til næste år. Der er kommet alt for meget frontstilling i hele denne sag. Det er, som om studenter og professorer regner med, at på forhånd står de to store blokke over for hinanden og skal bekæmpe hinanden; det havde vi allerede en diskussion om, da det drejede sig om de 33¹/₃ pct.

Der har været talt procedure, vi er ved at drukne i procedure. Jeg synes, vi skulle opfordre til, at loven om universiteternes styrelse nu blev ført ud i livet, og at man gik i gang med noget konstruktivt arbejde.

Morten Lange: Det glæder mig meget, at hr. Knud Bro synes, jeg er ond. Jeg vil meget gerne sådan set i en sag som denne være ond ved det konservative folkeparti, det fortjener det såvel som de andre regeringspartier. Jeg indrømmer, at det er mig så forfærdelig fjernt at være ond, men der er virkelig her en rimelig anledning til det.

Jeg vil gerne være yderligere ond ved hr. Knud Bro. Dette lovforslag er ikke så langt, bemærkningerne er korte, og fremsættelses-talen var det også. Vi har anført, at det ikke er vor hensigt at foreslå en ændring af loven, men at foreslå en lempelig overgangsbestemmelse sat i værk for dette år.

Det er en ganske klar formulering, den

[Morten Lango.]

skulle kunne forstås af hvem som helst, der gad læse lovteksten. Jeg er sikker på, at hr. Knud Bro har forstået den, og det er det, vi har talt om. Det er en ændret overgangsbestemmelse, som havde et meget rimeligt formål, uanset hvordan man så på, hvorledes proceduren for det kommende år skulle være, og uanset de mange andre forbehold, som lå i behandlingen af loven på grund af dens, jeg havde nær sagt næsten utrolige uklarhed.

Og til ministeren. Vi forstår, at det er noget meget stort, der nu sker, nu bliver universiteterne statsuniversiteter. Man skal være meget stor specialist i lovgivning for at finde ud af, hvad forskel det reelt gør. Der ændres meget, meget lidt i styringsformerne, hvad angår forholdet mellem stat og universitet. Det er en intern reform, og at gøre det til det store nummer, at man nu går over til formelt at være statsuniversitet, hører ingen steder hjemme. Det er kun formelt og hverken vigtigt eller reelt.

Men jeg tror nok, at når denne lovgivning vækker så betydelige stridigheder, er det, fordi den ikke kun drejer sig om dette. Jeg tror, hr. Samuelsen undervurderer spørgsmålets rækkevidde, og jeg tror faktisk, man må gøre sig klart, at ministeren her udtaler sig med meget stor tydelighed om noget, som bestemt ikke på nogen måde er afklaret. Han siger, at når nu universitetet bliver et statsuniversitet, så må forsamlinger, der skal lede dette universitet, vælges sådan, som det er skik, når man vælger andre forsamlinger, som han så hentydede til; men det var jo i realiteten næsten udelukkende politiske forsamlinger, og jeg er ikke sikker på, at virksomhedsledelser skal vælges efter samme system, som vi har i det politiske demokrati. Det kan ministeren heller ikke have været sikker på så forfærdelig længe, for hans første lovforslag havde en helt anden struktur og pegede på noget helt andet, nemlig en hovedvægt lagt på fagopdeling.

Der kan tænkes så forfærdelig mange måder at vælge virksomhedsledelse på — det er jo i realiteten det, vi snakker om her — og ved denne lejlighed at slå fast, at der kun er ét system, nemlig det, som gælder for politiske forsamlinger, for menighedsråd, sogneråd og opefter, er urimeligt, det trænger bestemt til en langt grundigere debat.

Det skal i hvert fald være et af mine udgangspord i denne debat, at et virksomhedsdemokrati kræver en aktiv demokratisk form, som svarer til, hvad virksomhedens medarbejdere ønsker, og ikke bare, hvad en undervisningsminister eller handelsminister synes bør være et velklingende demokrati.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Efter henstilling skal jeg foreløbig forbigå dagsordenens punkter 7 og 8, og vi går til punkt 9, hvorefter vi vender tilbage til punkterne 7 og 8.

Man gik derefter til:

Første behandling af forslag til lov om udlevering til andet nordisk land i anledning af visse beslutninger om forsorg eller behandling.

(Lovforslaget (nr. 35) findes i tillæg A. sp. 1121, fremsættelsen i tidenden sp. 177).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Thomas Have: Lovforslaget om udlevering til et andet nordisk land i anledning af visse beslutninger om forsorg eller behandling er udarbejdet i nordisk samarbejde med udgangspunkt i nogle rekommandationer fra Nordisk Råd om fuldbyrdelse af beslutninger, der er truffet af administrative myndigheder i et andet nordisk land. Lovforslaget tilsigter at tilvejebringe særligt lovgrundlag for udlevering til Finland, Island, Norge og Sverige af personer, som efter beslutning truffet i henhold til forsorgslovgivningen i de enkelte lande skal anbringes på en institution eller et andet særligt opholdssted.

Der finder jo allerede i dag udlevering sted imellem de nordiske lande af personer, der er undveget eller bortgået fra anstalter. Det sker som et almindeligt led i samarbejdet mellem politimyndigheder i de nordiske lande. Disse udleveringer drejer sig som re-